

Keski-Pohjanmaan
maakuntaudistus

Keski-Pohjanmaan maakuntaudistus: Maakunta uudistuu - miten käy ympäristön?

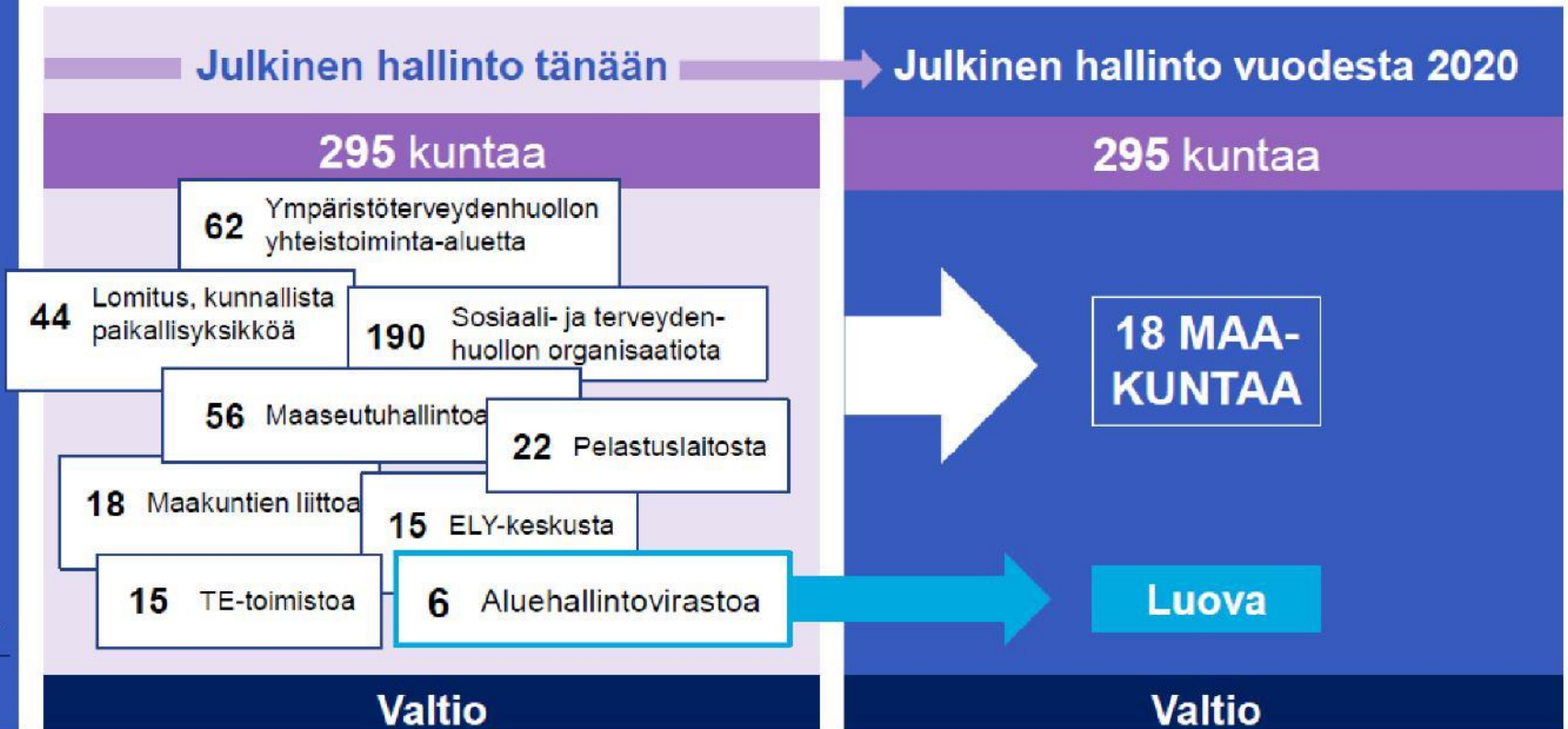
Muutosjohtaja Jussi Rämetsä

#meidänkeskipohjanmaa

Hallitusohjelma:

Yksinkertaistetaan aluehallinnon järjestämistä (valtio, alueet, kunnat).
Ensisijaisena ratkaisuna on toimintojen keskittäminen selkeille itsehallintoalueille.

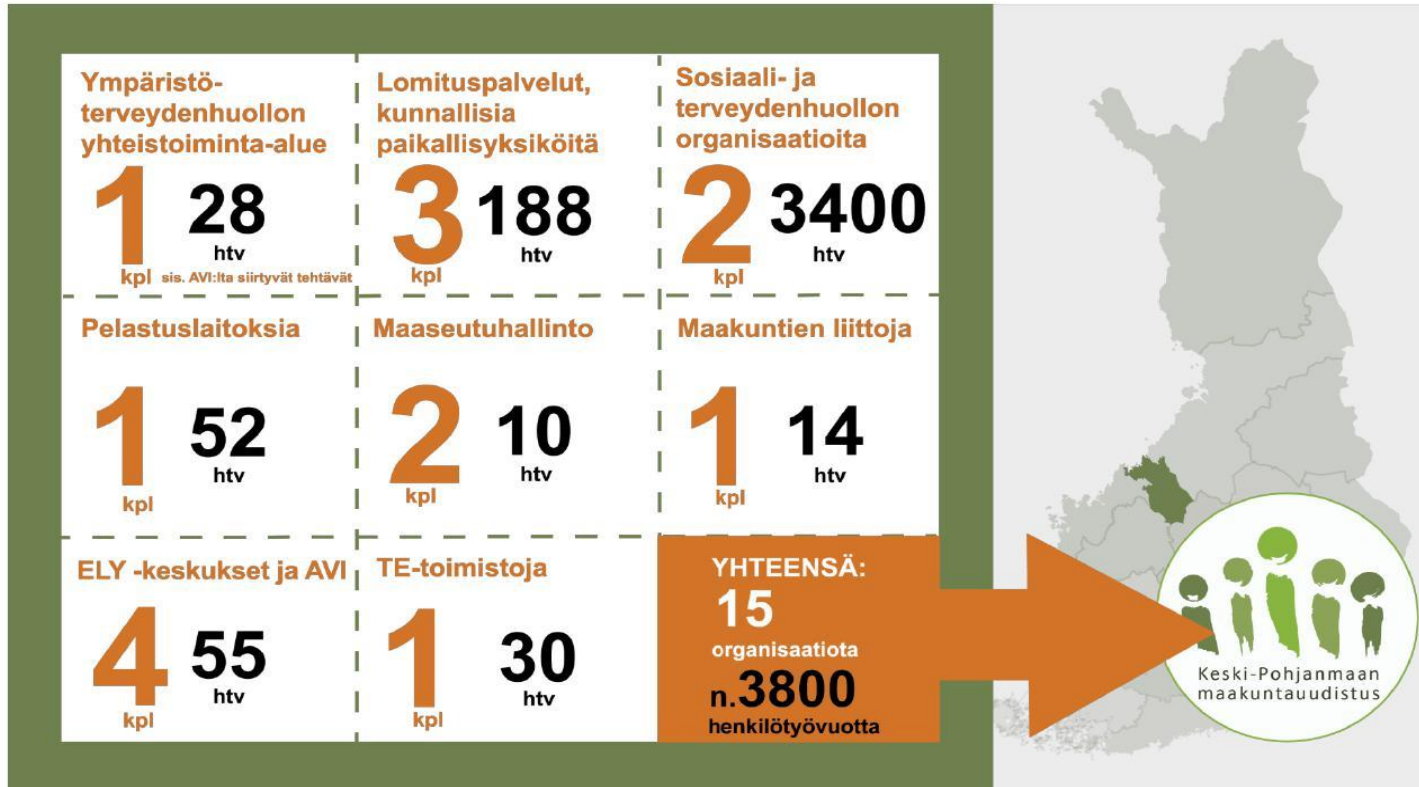
6.9.2017

VN.FI

Mistä nykyorganisaatioista Keski-Pohjanmaan maakunta muodostuisi?

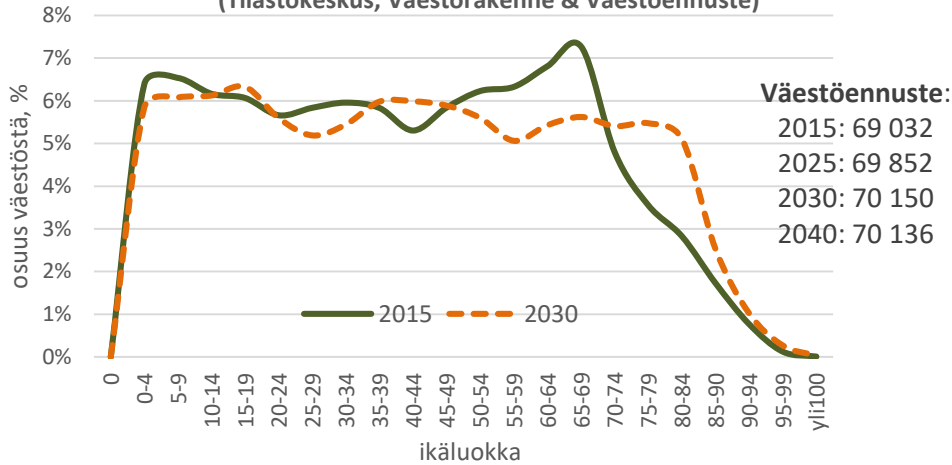

- Kustannustehokkuus ja menojen taittaminen
- Asiakaslähtöisyys ja palveluiden saatavuus
- Osallisuus ja itsehallinto
- Leveämmät hartiat palveluiden järjestämiseen ja tuotantoon

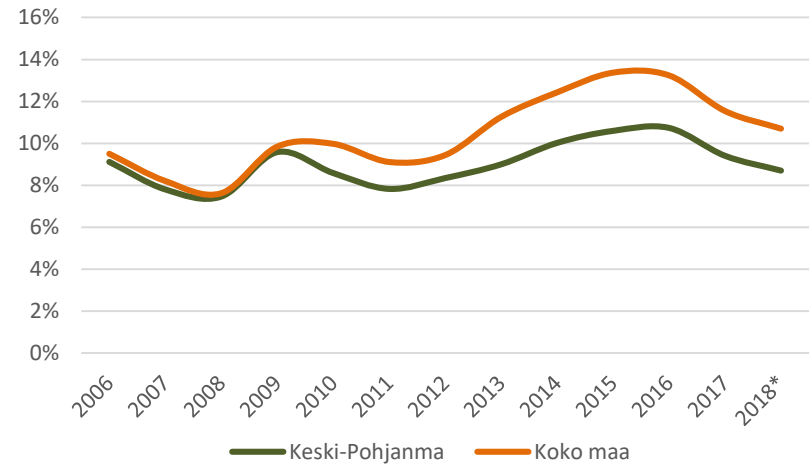

Keski-Pohjanmaan erityispiirteitä ja vahvuuksia

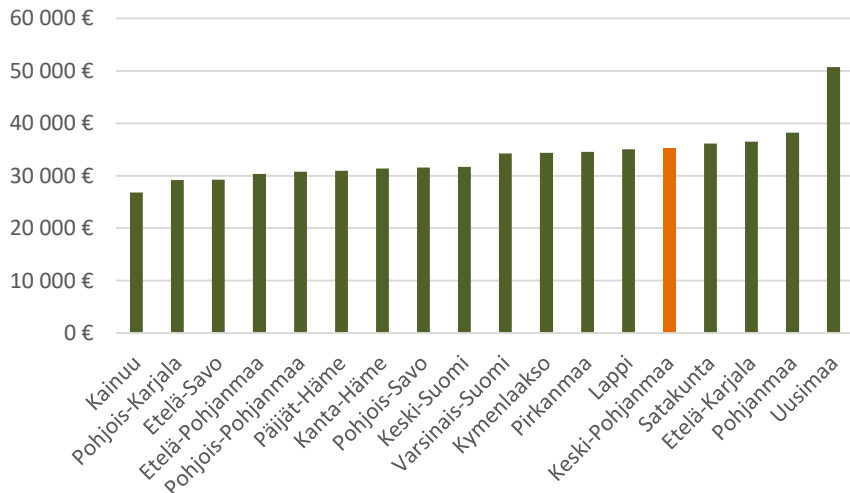
Keski-Pohjanmaan väestörakenne 2015 ja 2030*
(Tilastokeskus, Väestörakenne & Väestöennuste)

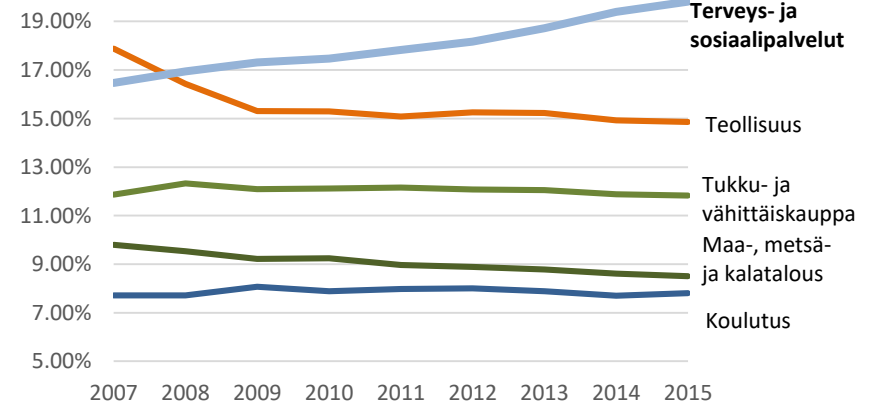
Keski-Pohjanmaan työttömyysaste (% TEM)

BKT/asukas maakunnittain vuonna 2015
(koko maan keskiarvo: 38 248 e/asukas)

Keski-Pohjanmaan viisi suurinta toimialaa

Keski-Pohjanmaan erityispiirteitä ja vahvuuksia

Elinvoimainen kasvun maakunta:

- **Työllisyysaste maan paras ja työttömyys maan pienimpiä – työvoimapula**
- **Yksityisen sektorin talouden tunnusluvut rohkaisevia**
  - Yrittäjätulo korkea erityisesti maaseudulla (maatilat, perheyrietykset, turkistalous)
  - Yrittäjiä per asukas paljon erityisesti maaseutualueilla
  - Investoivia ja kannattavia yrityksiä valtakunnallisessa vertailussa, tuottavuus korkea
- **Menestyvä ja monipuolinen alue- ja elinkeinorakenne**
  - Kansainvälinen kemianteollisuus – merkittävä osuus Suomen kemianalan viennistä
  - Teollisuuspalvelut, metalli- ja veneteollisuus, rakentaminen ja rakennustuotteet, kauppa ym.
  - Vahva ja elinvoimainen maaseutu sekä monipuoliset luonnonvarat – litiumarvoketju ja uusiutuva energia
- **Saavutettavuus**

Keskeisiä edellytyksiä:

- **Integroitu Sote – maakunnan laajuinen Soite**
- **Kestävän kasvun ja kehityksen mahdollistava toimintaympäristö**
  - Yliopistokeskus ja ammattikorkeakoulu sekä toinen aste vetovoimaisia ja korvaavat yliopiston puutetta

Keski-Pohjanmaan
maakuntaudistus

Itsehallinnollinen ja
monialainen maakunta –
Keski-Pohjanmaan
maakuntaan siirtyviä
ympäristötehtäviä

#meidänkeskipohjanmaa

Maakuntakaavoitus ja alueiden käytön suunnittelu

HE: MAKU II-lakipaketti

- Maakuntaudistus ei aiheuta muutoksia kaavahierarkiaan
- Maakunta ja kunnat harjoittavat ennakoivaa ja vuorovaikutteista yhteistyötä alueiden käytön suunnittelussa
  - *Kaavan valmistelua ohjaisi maakunnan toimielin, jossa on alueen kuntien nimeämiä jäseniä*
  - *Maakunnan ja kunnan kesken järjestettäisiin tarpeen mukaan tai vähintään kerran valtuustokaudessa keskustelu ajankohtaisista alueidenkäytön kysymyksistä sekä kaavan laadinnassa ovat edelleen viranomaisneuvottelut*

Maakunnan tehtävät (MRL 19 §)

Maakunnan tehtävänä on maakuntakaavan laatiminen, maakunnan suunnittelu ja merialuesuunnittelu. Maakunnan tehtävänä on edistää alueidenkäytön suunnittelua ja rakennusvalvontatoimen järjestämistä kunnissa.

- *Kuntakaavoituksen oikeudellinen valvonta ei kuuluisi maakunnan tehtäviin*
- *Maakunnalla olisi muutoksenhakuoikeus kuntien kaavaratkaisuihin, kuten maakunnan liitolla nykyisin (MRL 191 §)*
- *Maakuntasuunnitelma ja sen sisällöt integroidaan maakuntalain mukaiseen maakuntastrategiaan (MRL 25 §)*

Maakuntakaavan oikeusvaikutus (MRL 32§)

Itsehallinnollisen maakunnan hyväksymän maakuntakaavan toteuttamisen edistämisvelvoite poistetaan

Maakuntakaavoitus ja alueiden käytön suunnittelu

Alueidenkäyttö ja maakuntauudistus (AAMU-hanke)

TOTEUTUS: 03/2017–07/2018 (SYKE ja FCG)

PILOTTIMAAKUNNAT: Varsinais-Suomi, Kymenlaakso, Pohjois-Savo ja Pohjois-Pohjanmaa
(kunnat: Oulu, Kuusamo, Pudasjärvi ja Ylivieska)

TAVOITTEET:

Arvioida maakuntauudistuksen vaikutuksia alueidenkäytön suunnitteluun sekä eri toimijoiden rooleihin

Tukea yhteistyön ja toimintatapojen uudistamista alueilla

Tuottaa kehittämissuhteita tulevalle alueidenkäytön suunnittelujärjestelmälle

Vaihe	2017												2018						
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7		
OT1: Nykytilakatsaus																			
OT2: Arvio muutoksista rooleihin, tehtäviin ja yhteistyöhön																			
OT3: Hyvät käytännöt																			
OT4: Kehittämissuhteet																			

Alueiden käytön suunnitteluun liittyviä tehtäviä

Kulttuuriympäristöjen vaalimisen ja kulttuurin kehittämisen tehtävät siirtyvät maakuntaan. Rakennussuojelupäätökset siirtyvät Luovaan.

Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön edistämistehtävät siirtyvät maakuntaan ja Luovaan. YM:n muistion mukaisia maakuntaan siirtyviä tehtäviä ovat:

1. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen

- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen maankäytön suunnittelussa
- Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen muiden hankkeiden ja suunnitelmien toteutuksessa
- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen metsien käytössä
- Maatalousympäristön monimuotoisuuden edistäminen, yhteistyö ja neuvonta sekä hoidon suunnittelu ja järjestäminen
- Maisemanhoidon edistäminen, yhteistyö, neuvonta ja koulutus
- Rauhoitettujen lajien aiheuttamia vahinkoja koskeva neuvonta ja ohjaus sekä vahinkojen ennaltaehkäisy
- Vieraslajitehtävät

2. Luonnonsuojelualueiden toteuttaminen yksityismailla

3. Luonnonsuojelualueverkoston kehittäminen

- Natura-alueiden ja muiden luonnonsuojelualueiden hoito ja käyttö
- Lajien ja luontotyyppien hoito

4. Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien inventointi, seuranta ja tietovarantojen ylläpito

5. Tietoisuuden lisääminen

- Yleinen ohjaus, neuvonta ja viestintä
- Hankeyhteistyö

6. Maastoliikennelain ja ulkoilulain mukaiset tehtävät

Keski-Pohjanmaan
maakuntaudistus

Keski-Pohjanmaa matkalla kumppanimaakunnaksi

#meidänkeskipohjanmaa

Mitä tehtäviä ja miten maakunta hoitaisi yhteistyössä muiden maakuntien kanssa?

- Yhteistyörakenteet
  - Pohjalaismaakuntien säännölliset tapaamiset maakunta- ja muutosjohdon kanssa sekä toimialoittain
  - Pohjois-Suomen neuvottelukunnan toiminta ja yhteistyön tiivistäminen
- Vesi- ja kalatalousasiat sekä alueellinen tienpito
  - Vesi- ja kalatalousasioissa yhteistyömahdollisuuksia selvitetään seitsemän läntisen maakunnan alueella (VAR....KP). Aikataulu 30.9.2018 mennessä
  - Vesistö rakenteiden hoitoa ja kunnossapitoa valmistellaan valtakunnallisen selvityksenä Tilakeskuksen kanssa 30.9.2018 mennessä
  - Alueellisen tienpidon tehtävien yhteistyön valmistelua ollaan käynnistämässä.

Yhteistyö lakiesityksissä

- *Maakuntalaki (48 – 51§)*
  - *Sopimus yhteisestä toimielimestä – vastuumaakunta*
  - *Yhteinen virka*
  - *Sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta*
- Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä
  - Maakuntien on sovitettava yhteen vesienhoidon sisältö ja aikataulu vesienhoitoalueiden sisällä ja niiden välillä
  - Merenhoidon tehtävissä maakuntien on sovitettava yhteen merenhoidon suunnittelun sisältö ja aikataulu
- Laki maakuntien yhteistoiminnasta kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamisessa
  - Lain tarkoituksena on turvata riittävät henkilöstö- ja muut voimavarat sekä tarvittava erityisasiantuntemus ja tehtävien hoito vesistöaluekokonaisuuksina maakunnille kuuluvissa kalatalouden ja vesitalouden tehtävissä
  - Maakuntien sopimus tehtävien hoitamisessa
  - Jos maakunnat eivät pääse sopimukseen valtioneuvosto voi antaa tarpeelliset määräykset tehtävien hoitamisesta maakuntien yhteistoiminnassa
- Voimaanpanolain mukaisesti maakunnille yhteisesti siirtyvät vesiluvat
- Lainsäädännöllä keskitetyt tehtävät
  - Patoturvallisuuden viranomaistehtävät (Kainuu)
  - EU:n kalastuksen valvonta (Varsinais-Suomi)
  - Rajavesistötehtävät (Lappi, Etelä-Karjala, Kymenlaakso)

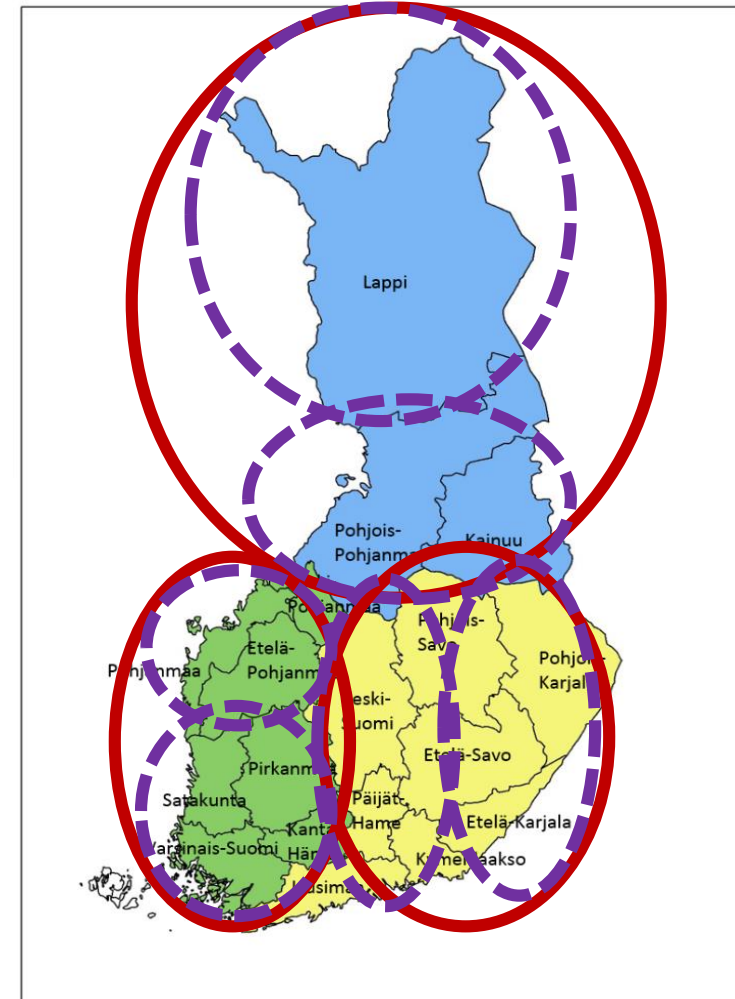
Esitys vesi- ja kalatalouden yhteistyöalueista

Länsi-Suomi

- Vesienhoidon koordinointi:
  - koko alue (VHA 3)
- Vesitalous:
  - Pohjanmaan jokivesistöt (Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa)
  - mm. Kokemäenjoki (Pirkanmaa, Satakunta, Kanta-Häme, Varsinais-Suomi)
- Kalatalous:
  - koko alue tai koko rannikko

Kalataloustehtävät

Erityispiirteet Länsi-Suomen alueella

- Suuri osa vesistöistä hyvää huonommassa tilassa
- Alueen sisällä luontevat osa-alueet
- Kalatalousviranomaisen näkemyksen mukaan kalatalouden yhteistyö pitäisi sopia nykyisen kalataloushallinnon aluejaon mukaisesti
- Runsaasti kalatalousvelvoitteita rannikolla ja jokivesistöissä
- Alueella paljon maakunnille siirtyviä vesitalouslupia ja vesirakenteita
- Suhde Maakuntien Tilakeskukseen tärkeä vesirakennusomaisuuden hoidossa

Jatkovalmistelussa huomioitavaksi

- Valmistelutyön yhteensovittaminen maakuntakonsernin ja hallintosäännön kanssa
- Maakuntien ratkaisuesitykset yhteistyöalueiden aluejaoksi
  - yhteistyöalue muodostumassa vesitalous- ja vesienhoitoasioissa erilaiseksi kuin kala-asioissa Itä- ja Länsi-Suomessa
  - yksittäisten tehtävien yhteistyöalueiden tarkastelu suuralueiden sisällä
- Yhteistyön laajuuden tarkastelu ja testaaminen käytännön tehtävissä
- Resurssien ja kustannusten jakaantumisen tarkastelu
- Tilakeskuksen suunnittelun huomiointi yhteistyön valmistelussa
- Osaamiskartoituksen täydentäminen

Maakuntavalmistelun tilanne

<Tilaisuus>

17.06.2018

#meidänkeskipohjanmaa

Maakunnallinen näkökulma

17

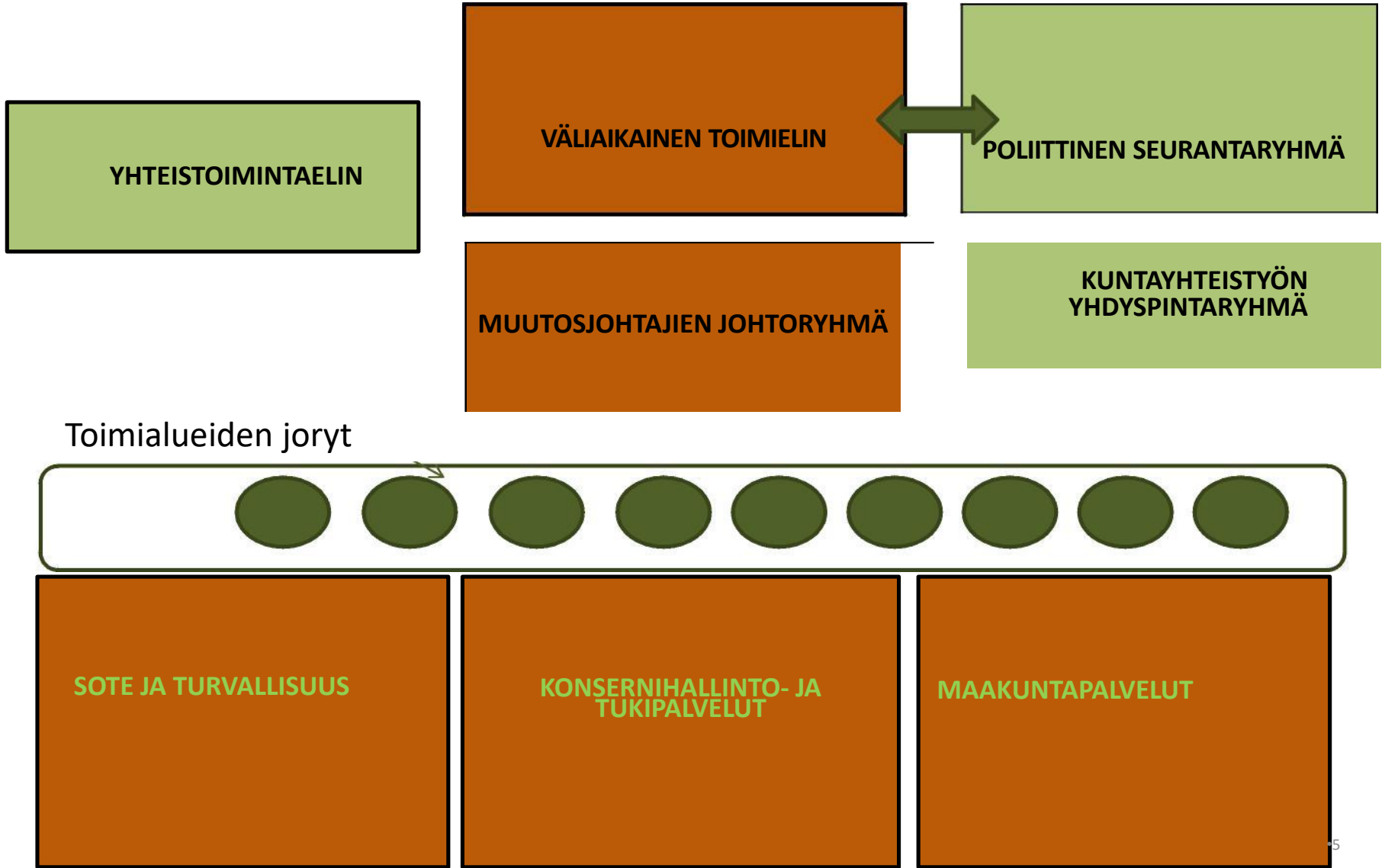

Merkittäviä ajankohtaisia tehtäviä Keski-Pohjanmaan maakuntavalmistelussa

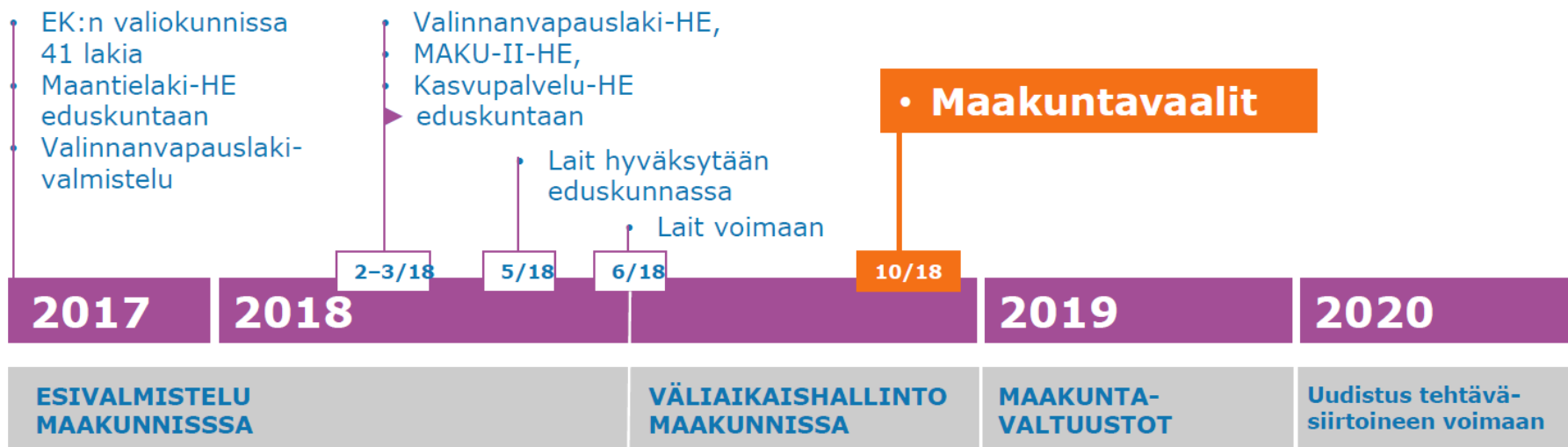
- Maakuntastrategian laatiminen
  - Sis. palvelustrategia, palvelulupaus ja linkittyminen muihin lakisääteisiin suunnitelmiin ja osastrategioihin
- Maakunnan koetalousarvion valmistelu
  - Mahdollisimman realistinen kuva toiminnasta ja sen kustannuksista
  - Realistinen kuva sopeuttamistarpeista ja muutuskustannuksista
- Maakuntakonsernin valmistelu
  - Maakunta palveluiden järjestäjänä ja osin tuottajana
- Maakunnan tarvitsemat tukipalvelut
- Valmistautuminen väliaikaishallinnon vaiheeseen
  - Sis. maakuntavaalit

Maakuntaudistus väliaikaishallinnon vaiheessa, arviolta syksy 2018–

Aikataulu

Keski-Pohjanmaan
maakuntauudistus

www.meidankeskipohjanmaa.fi